Közös üzemeltetés közös tevékenység számvitelben

2000. évi C. törvény

a számvitelről

84. §

(7) A pénzügyi műveletek egyéb bevételei között kell kimutatni:

p) közös tevékenység, közös üzemeltetés esetén a közös költségeknek (ráfordításoknak) a közös tevékenységben, a közös üzemeltetésben részt vevőkre - a tárgyévvel kapcsolatosan - átterhelt összegét, illetve a közös tevékenységből, közös üzemeltetésből származó nyereség - tárgyévvel kapcsolatosan - átvett (járó) összegét;

85. §

(3) A pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai között kell kimutatni:

p) közös tevékenység, közös üzemeltetés esetén a közös költségeknek (ráfordításoknak) a közös tevékenységben, a közös üzemeltetésben részt vevők által - a tárgyévvel kapcsolatosan - megtérített, megtérítendő összegét, illetve a közös tevékenységből, közös üzemeltetésből származó nyereség - tárgyévvel kapcsolatosan - átadott (fizetendő) összegét;

556/2010/Szt. 84. § (7)/ISZ *Vállalkozásunk (A) egy másik vállalkozástól (C) szolgáltatás igénybevétele során engedményt kap az árból, amelyet egy harmadik vállalkozással (B) - akitől szintén szolgáltatást vesz igénybe - megoszt. A megosztás kölcsönös, fordított helyzetben B is megosztja kapott árengedményét A-val. Az így kapott összeget számlázzák egymás felé, a számlában Profit sharing megnevezést feltüntetve. Mivel A és B kölcsönösen megosztja kapott engedményét egymással, tekinthető-e ez a közös tevékenység eredményén való osztozkodásnak?*

[66/2003. Számviteli kérdés]

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (a továbbiakban: számviteli törvény) a tevékenység eredményén való osztozkodás csak a közös üzemeltetésre, közös tevékenységre vonatkozó szabályozásban szerepel, a kérdésben leírt tevékenység azonban nem tekinthető közös üzemeltetésnek, közös tevékenységnek, így számviteli elszámolására nem alkalmazható a számviteli törvény 84. §-a (7) bekezdésének p) pontja, illetve 85. §-a (3) bekezdésének p) pontja.

A számviteli előírások alapján a közös üzemeltetés során az üzemeltető az üzemeltetésben részt vevők részére biztosítja valamilyen tárgyi eszköz (például tehergépkocsi) rendszeres használatát. A közös üzemeltetésben részt vevők a közösen üzemeltetett (használt) tárgyi eszközt ténylegesen is használják, és így a közös üzemeltetés költségeinek - előre meghatározott módon - közös viseléséről van szó, a közös költségeknek a közös üzemeltetésben részt vevőkre való átterhelése, illetve átvétele során, amelyet csökkenthet a közös üzemeltetéshez kapcsolódóan realizált esetleges bevétel. Az eredményen való adózás előtti osztozkodást a jelenleg hatályos előírások általánosan nem teszik lehetővé.

A számviteli előírásoknak megfelelő közös tevékenység során a résztvevők közvetlenül vesznek részt a tevékenységben, közösen hozzák létre a terméket, végzik például a kutatás-fejlesztési tevékenységet. A közösen végzett tevékenység eredményének az átadás-átvételét szabályozza a számviteli törvény.

A profit sharing tehát nem minősül közös üzemeltetés, közös tevékenység eredményén való osztozkodásnak. Az árengedmény (a szolgáltatást igénybe vevő általi) továbbadása a hatályos előírások figyelembevételével vagy számlában adott (számlázott) engedményként (mivel A és B is folyamatosan nyújtanak egymásnak szolgáltatást, így mód van a szolgáltatás számlázott értékét a C-től kapott engedmény összegének egy részével csökkenteni), vagy véglegesen átadott pénzeszközként történhet. Számlában adott (számlázott) engedmény esetén is valójában csak arról lehet szó, hogy a számlában szereplő engedmény összegének meghatározásánál veszik figyelembe a C-től kapott engedménynek az adott felet érintő részét, amely azonban közvetlen hivatkozás az eredmény tekintetében nem lehet.

Amennyiben a vállalkozás a végleges pénzeszközátadás mellett dönt, a fizetésnek sem számlázási, sem áfaalap korrekciós következménye nincs. A végleges pénzeszközátadás a társaságiadóról és osztalékadóról szóló törvény előírása szerint - bizonyos esetekben (kapcsolt vállalkozások között, veszteséget kompenzál stb.) -

adóalap korrekciós tétel lehet, illetve nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősülhet.
Ha a felek - szerződés alapján - árengedmény mellett döntenek, az adóügyi megítélésnél az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 71. §-ában, továbbá 77-78. §-aiban foglaltakat kell figyelembe venni.
A szóban forgó engedményt önálló - áfatörvény szerinti - számlában szerepeltetni nem tekinthető szabályosnak, mivel mögötte nincs valós gazdasági teljesítmény (termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás). Ha az engedmény összegét közvetlenül adják át egymásnak, akkor az a számvitelben véglegesen átadott pénzeszköznek minősül, és azt rendkívüli ráfordításként (illetve a véglegesen kapott pénzeszközt rendkívüli bevételként) kell elszámolni.
[2000. évi C. törvény 84. § (7) bekezdésének p) pontja, 85. § (3) bekezdésének p) pontja]

558/2010/Szt. 84. § (7)/ISZ *Nagy értékű, rövid megvalósítási határidejű építmények létrehozására több vállalkozó együttesen, közös felelősséggel és kockázatviseléssel ad ajánlatot, illetve szerződik a megrendelővel. A vállalkozók a munka megvalósítására nem hoznak létre új társaságot. A gyakorlati lebonyolítás szervezése, a megrendelővel való kapcsolattartás érdekében gesztort választanak. A gesztor fogadja a vállalkozók számláit és számláz a megrendelőnek. A munka nyereségéből, illetve veszteségéből a vállalkozók előre meghatározott arányban részesednek. Helyes-e, ha az eredmény átadását, illetve átvételét a számviteli törvény közös üzemeltetésre vonatkozó előírásai szerint számolják el?*

[15/2003. Számviteli kérdés]
A kérdésben leírt tevékenység számviteli elszámolására - megítélésünk szerint - nem alkalmazható a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 84. §-a (7) bekezdésének p) pontja. A hivatkozott jogszabályi hely a következőket tartalmazza: a pénzügyi műveletek egyéb bevételei között kell kimutatni közös üzemeltetés esetén a közös költségeknek a közös üzemeltetésben részt vevőkre átterhelt összegét, illetve a közös üzemeltetésből származó nyereség - tárgyévvel kapcsolatosan - átvett összegét. [Hasonlóan fogalmaz a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításainál a számviteli törvény 85. §-a (3) bekezdésének p) pontja is.]
A számviteli előírások alapján a közös üzemeltetés során az üzemeltető az üzemeltetésben részt vevők részére biztosítja a tárgyi eszköz (például az irodaház) rendszeres használatát, a közös üzemeltetésben részt vevők a közösen üzemeltetett (használt) tárgyi eszközt ténylegesen is használják, és így a közös üzemeltetés költségeinek előre meghatározott módon történő közös viseléséről van szó a közös költségeknek a közös üzemeltetésben részt vevőkre való átterhelése, illetve átvétele során, amelyet csökkenthet a közös üzemeltetéshez kapcsolódóan realizált esetleges bevétel.
A leírt esetben nem közös üzemeltetésről van szó. Bár a különösen nagy értékű, rövid megvalósítási határidejű építmények létrehozására több vállalkozó együttesen, közös felelősséggel és kockázatviseléssel ad ajánlatot, illetve szerződik a megrendelővel, közös tevékenység nincs, mert mindegyik résztvevő végzi a maga tevékenységét, amelyet azután számláz a gesztornak.
A kérdés szerint a gyakorlati lebonyolítás szervezése és a megrendelővel való kapcsolattartás érdekében a vállalkozók gesztort (vezető képviselőt) választanak. A teljesítmények számlázása a gesztor neve és adószáma alatt történik. Ő fogadja be a közös vállalkozás költség- és ráfordítás jellegű számláit is és kezeli a közös pénzügyi számlákat. Ez a gyakorlat nem ellentétes a számviteli előírásokkal.
A kérdésben leírt módon végzett tevékenység eredményén való osztozkodásnak, az adózatlan eredmény átadásának, illetve átvételének hiányoznak a jogi, számviteli szabályai. Így a jelenleg hatályos előírásokkal nem egyeztethető össze a leírt azon gyakorlat, amely szerint a vállalkozók - az egymás között megkötött együttműködési megállapodás alapján - a munka nyereségéből előre meghatározott arányban részesednek, illetve az esetleges veszteséget is ugyanilyen arányban viselik. A nem szabályozott módon történő adózatlan eredményátadást, illetve átvételt a véglegesen átadott, illetve átvett pénzeszközök számviteli elszámolási és adójogi szabályai szerint kell a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni. Az adózott eredmény átadása, illetve átvétele pedig csak jóváhagyott osztalék formájában számolható el, amely az adott esetben nem értelmezhető.
[2000. évi C. törvény 84. § (7) bekezdésének p) pontja, 85. § (3) bekezdésének p) pontja]